

FÓRUM

PRO PROŽITKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Mediální gramotnost technikami prožitkového vzdělávání

Ing. Zdeněk Andrlík, Ph.D.
Bratislava, 11. října 2024

Stručně o Fóru

- Založeno jako zapsaný ústav v roce **2014**, tým cca **35 lektorů, metodiků a dalších odborníků**, financováno převážně prostřednictvím veřejných či privátních grantů, **akreditace MŠMT**
- Hlavním zaměřením je využívání technik **prožitkového vzdělávání** pro posilování **sociálních a občanských kompetencí** dětí a pro prevenci sociálně patologických jevů u dětí a také rozvoj těchto edukativních technik v českém školství
- Kromě práce s dětmi Fórum nabízí také **programy pro pedagogy**, včetně publikování vlastních odborných metodik, organizování seminářů a workshopů či provozu vzdělávacího portálu **UčímeProžitkem.cz**
- Je za námi **1700 edukativních programů** pro děti, realizovaných ve školách a dětských domovech po celé ČR, zapojilo se do nich **38000** dětí a **3500** pedagogů.

Naše zkušenosti s mediální gramotností

- V letech 2016 až 2018 realizován v rámci OP Praha – Pól růstu rozsáhlejší edukativní projekt, jehož součástí bylo **vytvoření metodiky** pro využívání technik prožitkového vzdělávání pro posilování mediální gramotnosti dětí.
- Vytvořeny byly také obsahové náplně programů ve formě divadla fórum a strukturovaného dramatu, realizované následně našim lektorským týmem na školách. Obsahová náplň programů byla konzultována **s dalšími odbornými partnery**, zejména s CEDU, Centrem Locika, Člověkem v tísní (JSNS), Nadací Naše dítě apod.
- Projekt následně pokračoval další fází v letech 2020 až 2022, některé programy měly s ohledem na tehdejší karanténní opatření **on-line formu**. Ta se ukázala proti předpokladům jako poměrně efektivní, i když byla původně považována jen za krizovou variantu.

Použité typy intervencí

- Interaktivní edukativní program ve formě **divadla fórum (DF)**
- Interaktivní edukativní program ve formě **strukturovaného dramatu (SD)**
- **Kombinace** úvodního programu DF a následného programu SD pro stejnou třídu, kdy se prostřednictvím DF děti pro dané téma aktivizují a následně na něm během programu SD dále podrobněji pracují
- **Pracovní listy** pro následnou práci pedagogů se svojí třídou
- **Prezenční i on-line semináře pro pedagogy** na téma využívání technik prožitkového vzdělávání pro posilování mediální gramotnosti dětí
- **E-learningový modul** portálu [UčímeProžitkem.cz](http://UcimeProzitkem.cz)
- Intenzivní metodická spolupráce s **Nadací České spořitelny**, včetně finančního partnerství

Divadlo fórum

Strukturované drama

Dosavadní zjištění

- Pouze **omezená dostupnost vhodných grantů a dotací**, např. O2 Chytrá škola apod. Částečné financování těchto programů zajišťují zřizovatelé škol, tj. hlavně města a městské části.
- Školy ve většině případů nejsou schopny financovat tyto programy z vlastních zdrojů, případně **upřednostňují jiná naléhavější témata**
- Stále viditelněji se projevuje nutnost věnovat se zároveň posilování **bezpečného prostředí** ve třídě. Prohlubování sociálních a občanských kompetencí dětí je stále výrazněji zaměřeno namísto osvojování si nových znalostí a dovedností na **formování jejich postojů**.
- Přetrvává zájem škol o témata související s **integrací dětí z odlišných jazykových a kulturních prostředí**, jejich prostřednictvím se zesiluje i odolnost dětí vůči dezinformacím. Výrazně se tento trend prohloubil příchodem velké vlny nových ukrajinských dětí do českých škol v roce 2022.

Dosavadní zjištění

- Edukativní programy podléhají průběžné **evaluaci** za využití dotazníkových šetření v různých fázích jejich realizace, řízených rozhovorů s vybranými pedagogy i **kontinuálním vzájemným sdílením zkušeností** lektorů z jednotlivých programů pro žáky.
- Potvrzuje se nutnost vnímat rodinné zázemí dítěte jako **potenciálně stigmatizující skutečnost** a výuku mediální gramotnosti tomu přizpůsobit.
- Potvrzuje se chybějící provázanost výuky mediální gramotnosti na posilování dalších **souvisejících kompetencí** dětí. Tím je také dále prohlubován vliv **rodinného zázemí dítěte** na jeho orientaci v této oblasti.
- V porovnání s jinými odbornostmi je připravenost pedagogů na výuku mediální gramotnosti na jednotlivých školách **výrazněji diferencovaná**.
- Úroveň teoretických znalostí dětí je často dostatečná, chybí jim ale motivace **uplatňovat je v reálném životě**, často i vlivem rodinného prostředí.

Děkuji za pozornost!

Zdeněk Andrlík, koordinátor projektů

Fórum pro prožitkové vzdělávání, z. ú.

andrlik@forumppv.cz, GSM: +420 603 558 563

Koubkova 1726/8, 120 00 Praha 2 – Nové Město

www.forumppv.cz

